

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Házasság felbontása és különválás

Házasság felbontása és különválás

Románia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontására sor kerülhet a felek közös megegyezése alapján (bíróági, közigazgatási vagy közjegyzői eljárásban). Közös megegyezés hiányában a házasságot a bíróság bontja fel.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A polgári törvénykönyv 373. cikke alapján a házasságot a következők alapján lehet felbontani:

a felek közös megegyezése;

ha a házastársak közötti kapcsolat súlyosan megromlott, és a házasság fenntartása a továbbiakban nem lehetséges;

az egyik házastárs kérelmére, legalább két évig tartó különélést követően;

azon házastárs kérelmére, akinek egészségi állapota lehetetlenné teszi a házasság fenntartását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei**3.1 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?**

a házastársi jogállás megszűnik, és mindkét elvált házastárs ismételten házasságot köthet;

a házasság felbontással történő megszűnésekor a házastársak megállapodhatnak abban, hogy megtartják a házasságkötéskor felvett nevüket. Ilyen megállapodás hiányában a bíróság kellően indokolt esetben megengedheti a házastársak számára, hogy megtartsák a házasságkötéskor felvett nevüket. Ha sem megállapodás, sem bírósági határozat nem született, mindkét korábbi házastárs visszaveszi a házasságot megelőző nevét.

3.2 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a közös vagyon megosztására) vonatkozóan?

A házasság felbontásának eredményeként a házastársak között fennálló házassági vagyoni jogi rendszer a bontókereset benyújtásának napjával megszűnik.

Ugyanakkor bármelyik házastárs, illetve megegyezésen alapuló bontás esetén a két házastárs közösen kérheti az eljáró bíróságot annak kimondására, hogy a házassági vagyoni jogi rendszer a különélés kezdetén szűnt meg.

Ha a közös vagyoni jogi rendszer a házasság megszűnésével bomlik fel, a korábbi házastársak a közös vagyon tulajdonosai maradnak, amíg a megfelelő tulajdoni hányadokat meg nem határozzák.

A házassági életközösség megszűnésével a házastársak mindegyike átveszi saját vagyonát, majd ezután felosztják a közös vagyont és rendezik az adósságokat. E célból a házastársaknak járó vagyonrész meghatározása először is a közös vagyon megszerzésében való közreműködés és a közös kötelezettségek teljesítése alapján történik. Egyéb bizonyítékok hiányában vélelmezhető, hogy a házastársak közreműködése egyenlő mértékű.

A korábbi házastársak közötti tartási kötelezettségtől és a házasság felbontása során fizetett kártérítéstől függetlenül az a házastárs, aki nem felelős a házasság megromlásáért, és akinek a házasság megszűnése anyagi kárt okoz, kártérítést igényelhet a házasság megromlásáért felelős házastársától. Ebben a kérdésben a házasság felbontásáról szóló határozatban a családjogi bíróság dönt.

Ezenfelül a házasság felbontását követően a kölcsönös öröklési jogok megszűnnek.

3.3 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a kiskorú gyermekek elnevelésére) vonatkozóan?

A bontóítélet kiadását követően a családjogi bíróság határoz az elvált szülők és a kiskorú gyermekek közötti kapcsolatról. Főszabályként a házasság felbontását követően a házastársak **közös szülői felügyeleti jogot** gyakorolnak a gyermekek felett. A családjogi bíróság a gyermek **lakóhelyét** annak a szülőnek az otthonában jelöli ki, akivel a gyermek általában él, míg a gyermektől külön élő szülő jogosultságot kap a gyermekkel való személyes kapcsolattartásra. A bíróság megállapítja az egyes szülők **hozzájárulását** a gyermek felnevelésével, oktatásával, iskolázásával és szakképzésével kapcsolatos költségekhez.

A körülmények megváltozása esetén a családjogi bíróság módosíthatja az elvált szülők kiskorú gyermekeket érintő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó intézkedéseket, amennyiben ezeket a szülők vagy bármely másik családtag, a gyermek, a gyámhatóság, a gyermekvédelmi hatóság vagy az ügyész kéri.

3.4 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a tartásdíj-fizetési kötelezettségre) vonatkozóan?

A házasság felbontásának eredményeként megszűnik a házastársak közötti tartási kötelezettség. A korábbi házastárs akkor jogosult tartásdíjra, ha a házasságkötést megelőzően vagy a házasság során kialakult keresőképtelenségéből, illetve a házasság felbontását követő egy éven belül kialakult keresőképtelenségéből adódóan arra anyagilag szüksége van (amennyiben ez a keresőképtelenség a házassággal összefüggő eseményeknek tudható be). A tartásdíjat kérelmező házastárs nem igényelhet egyidejűleg kártérítést is. Ha a házasságot az alperes házastárs kizárólagos hibája okán bontják fel, a felperes házastárs kártérítést kaphat. Kártérítés csak akkor jár, ha a házasság legalább 20 évig fennállt.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A román jogban nem létezik a különválás fogalma, csak a különélés és a bírósági vagyonmegosztás. Ezt a helyzetet a bíróság előtt kell bizonyítani. Ha a különélés legalább két éve tart, kezdeményezni lehet a bíróságon a házasság felbontását.

5 Melyek a különválás feltételei?**6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?****7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?**

A házasság érvénytelenítésére a házasságkötésre vonatkozó valamelyik jogi követelmény megsértése miatt kerül sor. Házasság csak bírósági határozattal érvényteleníthető. Az érvénytelenítésnek visszamenőleges és jövőbeli hatása is van; úgy kell tekinteni, hogy a házasság soha nem állt fenn.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasságkötésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése, például az alábbi jogsértések a házasság abszolút érvénytelenségéhez vezetnek:

a házasságot beleegyezés nélkül kötötték;

a házasság azonos nemű személyek között jött létre;

a házasságot olyan személy kötötte, aki akkor már házas volt;

a házasságot egyenes ági rokonok vagy a negyedik fokig bezárólag oldalági rokonok kötötték;

a házasságot elmebeteg vagy értelmi fogyatékkal élő személy kötötte;

a házasságot a leendő házastársak beleegyezése nélkül kötötték, vagy ezt a beleegyezést nem a jogszabályban előírt eljárásban adták meg;

a házasságot 16 év alatti kiskorú kötötte;

a házasságot nem a családi élet megkezdésének szándékával kötötték meg.

A relatív érvénytelenség okai:

ha a házasságot 16 éves kiskorú kötötte orvosi szakvélemény alapján, a törvényes felügyeletet gyakorló szülők vagy szülő beleegyezése, illetve a szülői jogokat gyakorló személy engedélye nélkül;

akarathiba, azaz tévedés (a másik házastárs kilétével kapcsolatban), csalás vagy erőszak esetén;

ha a házasságot olyan személy kötötte, aki átmenetileg nincs ítélőképességének birtokában;

ha a házasságot az örökbefogadó szülő és a gyámsága alatt álló kiskorú kötötte.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A jogerős ítélet kiadásáig az a házastárs, aki jóhiszeműen kötötte meg az érvénytelen vagy érvénytelenített házasságot, megőrzi az érvényes házasság szerinti házastársi jogállását, és a korábbi házastársak közötti vagyoni jogi viszonyokat értelemszerűen a házasság felbontására vonatkozó rendelkezések szabályozzák.

A házasság érvénytelenítése nincs hatással a gyermekekre, akik megtartják a házasságból született gyermekkénti jogállásukat. Ami a gyermekek és szülők egymás közötti jogait és kötelezettségeit illeti, értelemszerűen a házasság felbontására irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A házasság érvénytelenségét kimondó vagy a házasságot érvénytelenítő bírósági határozat végrehajtható harmadik személyekkel szemben; a házassági vagyoni jogi rendszer alakszerűségeire vonatkozó rendelkezéseket, a házassági szerződés nyilvános jellegét és a házassági szerződés végrehajthatatlanságát ennek megfelelően alkalmazni kell.

A házasság érvénytelenségére nem lehet hivatkozni harmadik személlyel szemben a házasságot megelőzően a házastársak egyikével kötött jogügylet tekintetében, kivéve, ha az érvénytelenség kimondása vagy az érvénytelenítés iránti kereset tekintetében a jogszabályban megállapított közzétételi alakszerűségek teljesülnek, vagy a harmadik személy a jogügylet megkötését megelőzően egyébként tudott a házasság érvénytelenségének okáról.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A közvetítés az eljárásindítást megelőző lehetőség. Az eljárás során az igazságügyi hatóságok kötelesek tájékoztatni a feleket a közvetítés lehetőségéről és előnyeiről.

A közvetítés révén rendezhetők a házastársak között a házasság fenntartásával kapcsolatos nézeteltérések, a szülői jogok gyakorlása, a gyermek lakóhelyének megállapítása, a szülők gyermektartáshoz való hozzájárulása, és bármely más, a házastársak közötti kapcsolatból eredő, az őket a jogszabályok szerint megillető jogokkal kapcsolatos nézeteltérés. A mediátor biztosítja, hogy a közvetítés eredménye ne legyen ellentétes a gyermek mindenképp fennálló érdekével, és arra ösztönzi a szülőket, hogy elsődlegesen a gyermek szükségleteire összpontosítsanak, és vállalják a szülői felelősséget annak biztosítása érdekében, hogy a különélés vagy a házasság felbontása ne akadályozza a gyermek nevelését és fejlődését.

A közvetítési megállapodás tartalmazza a felek megállapodását a szülői jogok gyakorlásáról, a szülők gyermektartáshoz való hozzájárulásáról és a gyermek lakóhelyének kijelöléséről, a megállapodást azonban a bíróságnak jóvá kell hagynia, és a bíróság köteles megvizsgálni, hogy a megállapodás összhangban áll-e a gyermek érdekeivel.

Ha a házastársak beleegyeznek a házasság felbontásába, és nincs a házasságból vagy azon kívül született vagy örökbefogadott kiskorú gyermekük, a házasságkötés helye vagy a házastársak utolsó közös lakóhelye szerinti anyakönyvi hivatal vagy közjegyző kimondhatja a házasságnak a felek megegyezésén alapuló felbontását, és igazolást adhat ki erről.

A házasság házastársak megegyezésén alapuló felbontását közjegyző akkor is megállapíthatja, ha vannak a házasságból vagy azon kívül született vagy örökbefogadott kiskorú gyermekek, és a felek a névviselésre, a szülői felügyelet gyakorlására, a gyermek lakóhelyének kijelölésére, a személyes kapcsolattartás módjaira, továbbá a gyermek felnevelésével, oktatásával, iskolázásával és szakképzésével összefüggő költségekhez való szülői hozzájárulásra vonatkozó valamennyi kérdésben megállapodnak.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A bontókereset elbírálása **bírósági** hatáskörbe tartozik.

Területileg a házastársak utolsó közös lakóhelye szerinti bíróság illetékes. Ha a házastársaknak nem volt közös otthona, vagy ha egyik házastárs sem él az utolsó közös otthonnak helyt adó településen, a keresetet az alperes lakóhelye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha ugyanakkor az alperes nem rendelkezik lakóhellyel Romániában, és a román bíróságok nemzetközi joghatósággal rendelkeznek, a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha sem a felperes, sem az alperes nem rendelkezik lakóhellyel Romániában, a felek megállapodása alapján a bontókereset bármely romániai bírósághoz benyújtható. Ilyen megállapodás hiányában a bontókeresetet a bukaresti 5. számú körzeti bírósághoz kell benyújtani.

A bontókeresetben az idézésre szolgáló adatokon kívül fel kell tüntetni a kiskorú gyermekek nevét is. A keresethez csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonatot, a kiskorú gyermekek születési anyakönyvi kivonatát, és adott esetben a felek által közvetítés révén kötött megállapodást.

Ha a bontókereset a felek megállapodásán alapul, azt mindkét házastársnak vagy hitelesen meghatalmazott közös képviselőjüknek alá kell írnia. Ha a meghatalmazott képviselő ügyvéd, a jogszabályokkal összhangban hitelesítenie kell a házastársak aláírását.

Az elsőfokú bíróság előtt a feleknek személyesen kell megjelenniük, kivéve, ha az egyik házastárs szabadságvesztés-büntetését tölti, öt súlyos betegsége akadályozza, bírósági távollattartási végzés hatálya alatt áll, külföldön rendelkezik lakóhellyel, vagy bármely más körülmény gátolja személyes megjelenését; ilyen esetekben az érintett személyt képviselheti ügyvéd, meghatalmazott képviselő, illetve adott esetben gyám vagy bejegyzett képviselő (*curator*). Ha az elsőfokú bíróság előtt tárgyalás napján a felperes indokolatlanul marad távol, és csak az alperes van jelen, a keresetet megalapozatlanként el kell utasítani.

A házasság felbontása során eljáró bíróság akkor is hoz határozatot a szülői felügyelet gyakorlásáról, a gyermek felnevelésével és oktatásával összefüggő költségekhez való szülői hozzájárulásról, a gyermek lakóhelyének kijelöléséről és a szülő gyermekkel való személyes kapcsolattartáshoz fűződő jogáról, ha ez a kereseti kérelemben nem szerepel.

A házasság abszolút okokból történő érvénytelenné nyilvánítása iránti keresetet bármely érdekelt fél benyújthatja. A házasság érvénytelenítése iránti kereset személyes jellegű, így nem jár joghatással az örökösökre nézve. Ha ugyanakkor a keresetet a házastársak valamelyike nyújtotta be, örökösei folytathatják az eljárást.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Költségmentesség az azóta módosított 193/2008. törvénnyel módosított és kiegészített, a polgári ügyekben a költségmentességről szóló, 51/2008.

sürgősségi kormányrendeletben meghatározott feltételekkel kérhető.

Költségmentesség megítélhető egyenként vagy együttesen a következő formákban: ügyvédi segítségnyújtás, a szakértő, fordító vagy tolmács díjának megfizetése, a végrehajtó díjának megfizetése, valamint a bírósági költségek megfizetése tekintetében mentesítés, engedmény, részletfizetés vagy halasztás.

Teljes költségmentességre jogosult az a személy, akinek a kereset benyújtását megelőző két hónapban a családtagonkénti nettó havi átlagjövedelme nem érte el a 300 RON-t. Ha a jövedelem 600 RON alatt van, a költségmentesség aránya 50%. A felperes szükségleteihez igazodó költségmentességet lehet

megítélni más olyan helyzetekben, amikor a konkrét vagy becsült eljárási költségek – például a felperes lakóhelye szerinti tagállamban, illetve Romániában tapasztalható megélhetési költségek közötti különbség miatt – valószínűleg korlátozzák az igazságszolgáltatáshoz való jog hatékony érvényesülését.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Az új polgári eljárásjogi törvénykönyv értelmében a határozattal szembeni fellebbezésre nyitva álló határidő a határozat közlésétől számított 30 nap.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék a tagállamban elismertetni?

A bontóítélet elismerésére alkalmazandó jogszabály a 2201/2003/EK rendelet. A keresetet az alperes romániai lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha az alperes tartózkodási helye nem ismert, a keresetet a felperes lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Az elismerésről szóló határozatot az illetékes fellebbviteli bíróságon benyújtott keresettel vagy a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélszékhez benyújtott fellebbezéssel lehet megtagadni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A nemzetközi magánjogi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározása során a román bíróság vagy a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EK tanácsi rendeletet, vagy a polgári törvénykönyv 2957. és azt követő cikkeit alkalmazza.

A házastársak a következők közül választhatnak: a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti ország joga, az utolsó szokásos közös tartózkodási helyük szerinti ország joga (ha az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó megállapodás megkötésekor legalább egyikük ott él), valamelyik házastárs állampolgársága szerinti ország joga, azon ország joga, ahol a házastársak legalább három évet éltek, vagy a román jog.

Ha a házastársak nem választották meg az alkalmazandó jogot, akkor az a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti állam joga, illetve ennek hiányban annak az országnak a joga, ahol az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük volt (amennyiben a bontókereset benyújtásakor a házastársak egyike továbbra is abban az országban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel); amennyiben a házastársaknak nincs szokásos tartózkodási helyük, azon ország joga alkalmazandó, amelynek a bontókereset benyújtásakor mindketten állampolgárai voltak; amennyiben pedig különböző országok állampolgárai, akkor az utolsó közös állampolgárságuk szerinti ország jogát kell alkalmazni (ha a bontókereset benyújtásakor legalább egyikük még mindig ennek az országnak az állampolgára). Minden egyéb esetben a román jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 31/05/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.